1876. VIII. évfolyam. 236. szám. Hétfő deczember 4.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr. Negyed évre 2 frt 50 kr. Fél évre 5 „ — „ Egyes szám — „ 10 „

Előfizetési pénz s minden küldemény: FŐ-PIACZ, VECSEY-HÁZ FÖLDSZINT a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:

TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébként a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Öthasábos petitsorért 5 kr.

Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.

Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.

„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos petit sora 15 kr.

Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok sem adatnak vissza.

M. KIR. EGYETEMI KÖNYVTÁRA

Kiábrándulások.

A Deák-párt uralmának egész ideje alatt, mindig azt hangsulyozta, hogy ámbár már megtétettek az előkészületek egy önálló magyar jegybank megalapitására, mindazáltal ezen ügy gyakorlati megoldása oly sok nehézségbe ütközik, miszerint magát a jegybankot, a valuta rendezéseig valósitani nem lehet. Ez volt mindig a stereotyp phrázis, hozzáadatván ez is, hogy Magyarországnak a külön jegybank szervezéséhez kétségbevonhatlan joga van, s mihelyst a körülmények megengedik, ezen jogát érvényre is fogja juttatni a magyar kormány.

A Deák-párt taktikája sikerült. — A nemzet egyet aludott a bank kérdésre, s minden választásnál igazat adott azon pártnak, mely belevitte ugyan az országot az Ausztriával való reáluniokba, de szabad kezet hagyott a nemzetnek a fontos anyagi kérdések terén, különösen tehát a bankügyben.

A volt Deák-párt sohasem sátorozott azzal, hogy 8 ilyen, meg amolyan jegybankot állit rövid idő alatt Budapesten, — sőt szeretett a bankkérdés elől szép csendesen kitérni, ha szerét ejthette.

Jött a fusio, a politikai erkölcsök és bevett tisztességes fogalmak meglazulásának és összezavarodásának dicső korszaka. A volt baloldali elmek rögtön azon kezdték, hogy a mit a Deák-párt elmulasztott, azt ők helyreüssék. A Deák-párt elmulasztotta a jegybank felállitását, megcsinálják tehát ők, akár lesz csinálmányukban köszönet, akár nem.

Nos és mit csináltak? A miben a Deák-párt nem merte lekötni a nemzet kezét, abban a baloldal egykori vitézei lekötték azt. Csináltak közös osztrák-magyar jegybankot.

Azaz, dehogy csináltak. Csak akartak. Feladták ünnepélyesen az ország jogát, egy független magyar jegybankhoz, s készitettek egy oly banktervezetet. mely valódi nesze semmi, fogd meg jól.

És kürtölték orbi et urbi, hogy az osztrák-magyar jegybank, melynek közös társulata Bécsben székel, a legrövidebb idő alatt létrejön, s ezzel a fusio kormánya positiv eredményt tud felmutatni a közgazdászat terén, Magyarországban nem lesz többé pénzhiány, hitel szorultság, üzlet pangás; mert sikerült a külön független jegybankhoz való jog feláldozásával szervezni egy osztrák-magyar közös jegybankot, két külön intézettel Bécsben és Budapesten, de a bankjegy osztatlan egysége alapján, a dotationalis járulék 70: 30-as arányában, az érczkészlet arányos megosztásával stb.

S ime, még el sem felejthette a közönség azon örömujjongást, melyet rózsás reményü fusionalistáink harsogtattak, s már ma valamennyi közlönyük, siralmas hangu, sőt szitkozódó czikkeket ir a bécsi bank, a reichsrath és az osztrák miniszterium ellen, miért, hogy ezen factorok őket, a gondviselés embereit, orruknál fogva vezetni és bolonddá tenni merték.

Hja, igy van az, ha a gyávaság politikája jut érvényre. A bécsi lelketlen tőzsérek nagyon ismerik ám a mi kormányférfiaink tántorithatatlan vas jellemét, szigoru következetességét; tudják ott igen jól, hogy azokkal, kik az ország alkotmányos jogairól oly könnyen lemondtak, — meg lehet puhitani a bankkérdésben is, minek engednének tehát?

Igaz, hogy Lucam ur egy hazafiatlan kufár, igaz, hogy Prétis pénzügyminiszter nem gentleman, hanem egy szószegő, igaz, hogy a bécsi bank konok, fosztogató; igaz, hogy a reichsrath szükkeblü: mind ez igaz, de a legigazabb az, hogy a mi kormányunk határtalan blamaget kapott, a melyet igen bajos akármely méssiaticus taktikával is elüzni. Megvannak a kiábrándulások, de hiában dörmögi Budapesten a t. kormány azt, hogy: „hunczut a német,“ mert ezen Bécsben egyet nevet Prétis, s azt válaszolja, hogy: „mért bolond a magyar?“

Kun Pál.

— **A prágában** megjelenő „Bohemia“ czimü hirlap, mely hireit bécsi hivatalos forrásokból szokta meriteni, irja, miszerint Ignatieff tábornok, azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy **Ausztria utoljára** is Oroszországgal fog tartani; de erre nézve nagy változások szükségesek Ausztria belkormányzatában; az Oroszországgal való eggyüttes eljárást addig Ausztriában „az alkotmányos kormányzat tekintetei“ gátolják. Tehát először lekell rombolni a létező, látszolagos alkotmányt is Ausztriában és Magyarországon és csak ez országok lenyügözése után lehet az oroszokkal egy üszőn szántani. Valóban, gyönyörü kilátások a jövőre.

Mocsáry Lajos beszéde a képviselőház decz. 2-iki ülésén.

T. ház! Tudva levő dolog, hogy a budapesti egyetemi és müegyetemi ifjuság elérkezettnek tartotta az időt, midőn lerovandó azon hála, melylyel a magyar nemzet az 1848—9-ki szabadságharcz menekültjei irányában tanusitott nemes magaviseletükért a törökök irányában magát tartozásban levőnek hiszi. — Tudva levő dolog az is, hogy az igen t. belügyminiszter ur magához kérette az ifjuságot és felhivta, hogy tekintve bizonyos fenforgó körülményeket, hagyjon fel a szándékolt tüntetéssel. Tudva levő dolog az is, hogy miután az ifjuság szándékától ennek daczára elállani késznek nem nyilatkozott, a tüntetés megtartásától erőszakosan eltiltatott.

Az egyetemi tanács volt az, t. ház, a mely mint látszik, ezen tilalom eszközlésére eszközül felajánlkozott, és miután az egyetemi tanács eljárása, illetőleg az általa arra vonatkozólag kiadott tilalom az, a mire a pesti rendőri főkapitány hivatkozott, tehát ez képezi voltaképen az egész ügynek egyik alapokmányát: méltóztassék megengedni, t. ház, hogyha figyelmét ezen okmányra forditom és illetőleg ezen okmányt felolvasni bátorkodom. Az okmány következőképen hangzik: Ama politikai tüntetésekkel szemben, melyeket az egyetemi ifjuság meginditott, az egyetemi tanács szoros kötelességének ismeri az ifjuságot komolyan figyelmeztetni, hogy a tüntetések mind az egyetem czéljaival, mind pedig a fegyelmi renddel ellenkeznek és az utóbbinak tilalma alá esnek. Midőn tehát az egyetemi tanács az egyetemi ifjuságot felhivná, hogy a tüntetésektől magát távol tartsa; teszi ezt ugy az egyetemi rend, mint az egyetem tudományos hirnevének megóvása érdekében és e végre eshetőleg az egyetemi rendszabályok teljes szigorát alkalmazásba veendi.

Alaptalan az egyetemi tanácsnak azon állitása, hogy az szándékba vett politikai tüntetések a fegyelmi rend tilalma alá esnek.

Ez nézetem szerint teljességgel nem áll. Az egyetem ugyanis nem zárda, nem nevelőintézet s ennek következtében igen természetesen az ifjuságnak az egyetemi polgároknak külső polgári és socialis viszonyai tekintetében semmi korlátozó, czabályozó befolyást gyakorolni jogositva nincsen. (Ugy van! balfelől.) Ez, azt hiszem, hogy magából a dolog természetéből, magának az egyetemnek fogalmából folyik. De ha nem igy volna is, világosan szól e tekintetben maga az egyetemi szabályzat, melynek 99. §-a a következőleg hangzik:

„Az egyetemi hallgatók polgári viszonyaiban, valamint közfenyités alá tartozó cselekményeikre nézve a köztörvények és a hatóságoknak, akadémiai magaviseletükre nézve pedig a külön akadémiai rendeletek és fegyelmi szabályoknak, valamint az egyetem akadémia hatóságának vannak alárendelve.“ — Van azonban az egyetemi szabályzatnak egy más §-a és ez az, melyre a rendőr főkapitány tilalma specialiter hivatkozik. Leszek bátor ezt is felolvasni. A 102. §. igy szól: „Az egyetem, vagy egyes tanulmány karainak hallgatói, mint olyanok, együttvéve testületet nem képeznek, ennélfogva sem rendes gyülekezetet nem tarthatnak, sem állandó ügyvezetőkkel vagy képviselőkkel nem birhatnak, sem a testületeket illető működésüket nem gyakorolhatják.“

Azt hiszem t. ház, hogy ebből sem lehet következtetni azt, hogy az egyetemi tanácsnak joga lett volna az ifjuság által czélba vett fáklyás-zene megtartását megtiltani. E szabályzat ugyanis azt mondja, hogy az egyetemi polgárok, vagy az egyes karok hallgatói, mint ilyenek együttvéve testületet nem képeznek s mint ilyenek rendes gyülekezeteket és ügyvivőket nem tarthatnak.

De, tisztelt ház, nézetem szerint az egyetemi tanács még ehez való jogát is eljátszotta két nem rég történt praecedens által, t. i. azon magatartásával, melyet a fusio, valamint később a vámszövetség megkötése alkalmával az ifjuság által rendezett hasonló tüntetéssel szemben követett (Nagy mozgás balfelől) midőn nem akadályozta meg az ifjuság tüntetését. Ez által maga aként magyarázta sa'át szabályainak 99 illetőleg 102. §-át, hogy most már ennek ellenében az, a mi belőle kierőszakoltatni szándékoztatik, egyáltalában nem állhat meg.

De bármit tett légyen is az egyetemi tanács, a kérdés az, hogy mi köze volt ehez a rendőrkapitánynak, és ha a rendőrkapitány motu proprio, saját hatáskörében nem talált indokot arra, hogy a tüntetést megakadályozza, mi módon meritett erre okot és alkalmat abból, a mit erre vonatkozólag az egyetemi tanács elrendelni jónak látott. Azt mondja a rendőrfőkapitány az egyetemi ifjusághoz indotált rendeletében, melyben a tilalom foglaltatik, hogy vele az egyetemi tanácsnak általam felolvasott publicatiója közöltetett.

De mi módon közöltetett vele? Ha az egyetemi tanács nem akart többet eszközölni mint a mihez joga volt, hogy saját batáskörében a fegyelmi szábályok szigorát alkalmazza, vagyis kizárja azokat, kik nem engedelmeskedtek: azt hiszem, hogy ehez Thaisz kapitányra nem volt szükség.

(Folyt. köv.)

Politikai történelmi vázlatok.

(Folytatás)

A különféle viszonyok, körülmények, s intentiok ilynemü állásánál fogva igen természetes az, ha maga a felvilágosodott jelenkor még mindég ez ideig egy eszközt, vagy mediumot, a „keleti kérdés“ megoldására nem volt képes feltalálni . . . véleményünk szerint csak is, — a mint ezt már Kossuth meszszelátó nagy politikai szelleme is inditványozta: „A Balkán félszigeten a confoederatus status — mint egy, minden többi hatalomtól független „Neutral terület.“ a legnagyobb politikai valószinüséggel leendne képes ezen keleti kérdést megoldani, a fenyegető Oroszhon aspirationit paralyzálni, s az európai békét hosszu időre biztositani.

A kedélyek, a szláv s török népek eljárásairól, a jelen háboruban, mint hivatalosan láttatlan s ösmeretlen orosz izgatás által vezéreltetve, egy általános háboru vészteljes kitöréséttől remegve tartanak. Persze Lord Derby, egy a parliament tagjaiból álló küldöttséghez f. é. julius 1-én tartott beszédjében vigasztalja őket s a világot, és azt véli, miszerint az eseményekből, melyek jelenleg a török birodalom határain belül történnek, — egy általános európai háboru alig fogna kifejlődni, mert ő nem látja azon pontot, melyből olyan háboru keletkezhetnék.

Eltekintve attól, hogy ezen enunciatio óta 4 hónap lefolyt, igaza lehet a nemes Lordnak Britania álláspontjáról, tekintvén a helyzetet, és még ma is azon helyzetben lehet, miszerint a királyproclamatiót Szerbiában, az oroszok átvonulását Románián, s Sumarokoff special küldetését ignorálhatja; hiszen Anglia Törökország északi tartományaival igen keveset törődik, s teljes kizárólagos figyelme csakis Konstantinápolyra, s a Dardanellákra van függesztve, és a keleti kérdésben csakis ezekre politikai-diplomatikailag irányosva, hogy t. i. a világ kereskedelmi terén ma biztosittassék, — mely egyedül felel meg érdekeinek . . . még pedig Konstantinápoly, s a Dardanellák, az angolok s törökök érdekében, in statu quo az orosz és Ausztria? által fenyegettetnek, addig az orientalis kérdés angol részről, mint egy megoldhatlan európai gordiusi csomó tekintetik.

Európában egy hatalmas politika nézetével már régóta majd halkabban, majd fenhangon oda nyilatkozott, miszerint a „keleti kérdés békés uton meg nem oldható,“ hanem mint a valódi Gordium csomója, csak erőszakkal keresztül vágható. Ezen hatalom régi, régi idő óta azon mesterkél, hogy hogyan s miképpen lehetne Nagy Sándor remekjét ezen keleti kérdésben megkisérleni. . . Itt szükségesnek tartom a Gordium csomó történelmét röviden magyarázni. Nagy Sándor — ugy hangzik a monda — Kis Azsia, s Phrygiában tett győzelmes hadjárataiban, Krisztus előtt 334. évben, Parmenio hadvezérével Gordiumban összetalálkozott, a hol egy hajdani phrygiai király várában egy kocsi létezett, melyhez az iga fahársal, oly ügyes s mesterséges fonásokban volt kötve, hogy annak feloldása lehetetlennek látszott. Egy régi monda szerint az állittatott, miszerint az — ki ezen csomót szétbontja, egész Azsia fölötti urnak van kiszemelve. Sándor, ki soha egy alkalmat el nem mulasztott, azon vélemény terjesztésére, miszerint nékie a perzsiai birodalom fölötti uralom, az istenek által megigértetett; kivoná kardját, összevagdalta a csomót, és — elérte a czélját.

A mint mi eddig láttuk, a mi gordiusi csomónk a keleti kérdés, és a fölötti mesemondáról Oroszhon, Nagy Péter „politikai végrendeletében“ gondoskodott, mely azt mondja s állitja, hogy: „a ki Konstantinápoly birtokába jut, az az egész földi világnak ura leend.“

De annak birtokába jutni, vajmi felette nehéz, ha hadászati szempontból birálgatjuk e fontos tárgyat. Bármily óriásnak látszik is Oroszország, mint nagy európai s ázsiai hatalom; és földrajzi viszonyát tekintve, bármenynyire is biztositottnak látszik minden invasio ellenében, mégis katonai s pénzbeli segitség nélkül teljesen képtelen volna bármely európai nagy hatalom ellen is háborut inditani. Először nem bir kellő eszközökkel, sem pedig népe a szükséges értelmiséggel, s miveltséggel arra, hogy kitünő derék, a mai kornak megfelelő katonaságot kiállitani képes legyen. Az orosz katona türelmes, engedelmes, és ez mind az, a mi „érdemtulajdonai“ javára felemlithető, kellőleg fegyelmezve helyét megállja, de ha véletlenül vezetőit elveszti, csakhamar pásztor nélküli nyájjá változik, mint arra a krimiai háboru elég példát szolgáltatott. — Mind ezen körülmények s sajátságok talán senkinek sem tünnek fel annyira — mint az angol utazóknak, kik csak imént érkeztek Oroszországba, sürü népességi hazájukból, a hol a gazdagság és értelmiség oly egyetemlegesen el van terjedve, és a ki a hatalom e főtámaszára gondol, hiába iparkodik felfedezni, hogy hát sajátkép miben áll az éjszaki Sámson hirhedt ereje?! — és alig leend a II. Sándor képes a keleti kérdés európai gordiusi csomóját ketté vágni . . . s Konstantinápolyban a világ uralom sátorát felütni.

(Folyt. köv.)

— **A MAGYAR FŐVÁROSBÓL. A Sándor-utcza** egyik házának csatornájában egy ujon szülött gyermek hullát találtak. **A gödöllői** szarvasvadászaton, mely szombaton tartatott 41-en voltak jelen. **A magyar** gazdasszonyok országos egylete jan. 21-én nagy álarczos bált rendez. **A királyi** család a karácsonyt Budán fogja megtartani. **Deák** Ferencz szobrára H.-M.-Vásárhely közgyülése 190 frtot szavazott. **Ő felsége** a vizaknai leányiskolára 400 frtot adományozott. **Gróf Rhédei** Gábor inasát, ki urától 3150 frtot ellopott, a miskolczi kapitányság elfogta.

VIDÉK.

— A „Debreczen“ levelezése. —

Rév-Komárom decz. 1.

Rablás, gyilkolás egymást érik vidékünkön.

A mult vasárnapra viradóra „Almás,, közt fekvő Kőbánya koresmárossát, nejét gyermekével, és pinczérét meggyilkolták. A gyilkos tett el követői, azt bizonyosan pénz rablás végett tették, de hogy csakugyan találtak é az még nines kideritve. Hire jár, hogy az ott alkalmazott négy munkás követte volna el.

A másik rablás gyilkosság nov. 22-én történt. Uj szőnyben egy komáromi fiu, a vasuti restauratiónál szolgált kellneri minőségben, Komáromba ment özvegy édes. annyát meglátogatni. Estve fele az állomására vissza térve, 7 — 8 óra körül a hidon megtámadtatván arany órája — gyürüi és pénzétől megraboltatván a Dunába löketett, hol halálát találta. Hulláját 28-án Izsán fogták ki és 29-én. mert jó maga viseletü ifju volt és öreg annyát táplálta, nagy részvéttel temettetett el az anyai háztól Komáromban.

Vasárnap a temetőben lévő őrt akarták kirabolni, de a fegyveres kézzel megjelenő őr annyira respektálták, hogy elillantottak.

Hallomás szerint a temetői kamarába és kórházból három halottat szállitottak, hogy másnap eltemessék; de azon éjjel az egyik felébredt és a kamarában lármázni, s a falon öklével dörömbözni kezdett, mind addig, mig az őr észre nem vette és kinem bocsátotta, s a midőn szabadon érezte magát, elillantott. Allitják, hogy másnap részegen ment haza lakására, a hol is legelső gondja volt kedves élete párjának hátát, a viszont látás örömére jól elpáholni.

A bukások itt napi renden vannak ma két kereskedőnek és egy molnárnak vagyona árvereztetik.

A mult hétfői nagy országos vásáron eladó felette sok volt, de vevő kevés. Legnagyobb terjedelmet vett a lóvásár. mely arról lett. nevezetessé, hogy egy muszka vásárló egy szegény paraszttól lovat akart vásárolni.

A ló igen szép 4 éves kancza volt.

Hogy az a ló kérdi a kupecz?

Száz ötven forint az ára.

Nem enged belőle semmit?

Nem én uram. mert ilyen lovat nem kap az egész vásárba 150 forintért.

Azonban alig hogy ezt mondá a paraszt meg szóllal a ló mondván: Nem igaz uram, én nem érek 150 frtot, nem érek többet 50 forintnál.

A paraszt szörnyü nagyot bámult. de csalódásnak vette a dolgot.

A muszka tovább alkudott s kérdezte fedezve van é ez a kancza?

Fedezve bizony még pedig egy angol ménnel.

A ló ekkor ujból meg szóllalt s azt mondta: Nem igaz, nem vagyok vemhes a csődört magam le rugtam magamról.

A paraszt kicsibe mult hogy földhöz nem vágta magát ijedtében, annyival inkább, mert a ló még meg szóllalt egy nehányszor s a paraszt, csak hogy meneküljön ördöngös lovától örvendett, hogy 5 ftért meg menekülhetett tőle.

Hanem hát, az egészben az a rejtély, hogy a vevő hasból beszélt, s a paraszttól e felől tudomást vevén a rendőrség, az uj divatu kupeczet el csipte és várja illő jutalmát hasbeszélő tehetségének.

Idő járásunk nedves gyakori esőzéssel. Káposzta sok van, száz szép fej 80 krajczár. de mit ér az, ha hus nincsen hozzá.

r. l.

Csanády Sándor,

Bihar megye, Berettyó-Ujfalui kerületképviselőjének a költségvetés tárgyalása alkalmával 1876. nov. 25. a képviselőházban mondott beszéde.

Tisztelt képviselőház!

A királyi udvartartási költségek leszállitása, következőleg a magas adók által kizsarolt elszegényitett nép érdekében szólalok fel. — Tudom, mikint e felszóllalásom nem fogja a kivánt sikert eredményezni, mert, meggyőződésem szerént, nagy azoknak a száma, kik a nép érdekeit alá rendelik az udvari magas kegyeknek. — Sőt tudom azt is, miszerint a roszakarat pálczát fog törni ez eljárásom felett, szememre lobbantván, hogy én hosszu évek során keresztül, ugyanazon tárgyakról, ugyanazon irányban s modorban nyilatkozván az ismétlések hibájába estem — engemet azonban emlitett okok nem riasztanak vissza attól, hogy képviselői kötelességemet teljesitsem.

Az ismétlésekre vonatkozólag, kivánom megjegyezni, miként mi, kik e balszélső padokat foglaltuk el, kik a régibb időktől, az 1861-dik évi országgyülés megnyitásától kezdve, folytonosan szeretett hazánk, Magyarország jogtalanul elrabolt, illetőleg az 1867-dik évi közösügyi kiegyezkedés által feladott állami önállóságának s függetlenségének visszaszerzéséért küzdöttünk s küzdünk a mai nap is, nem kerülhetjük el, hogy néha ismételésekbe ne essünk, miután következetesen multunkhoz: ugyanazon alapelvekből indulva ki, ugyanazon érdekekért és szellemben nyiatkoztunk ma, mint nyilatkoztunk ezelőtt tizenöt, husz évvel.

E következetes, a nemzet érdekébeni működésünk csak azokra hathat kellemetlenül. csak azoknak fájhat, kik megtagadva multjokat, a politikai hitehagyottság büneiben usznak, kik a határozat magaslatáról, a közösügyek fertőjébe sülyedtek, kik a miniszteri székekbeni bejuthatásáért elárusitották politikai meggyőződésöket s azon elveket, melyek mellett éveken keresztül küzdöttek. A királyi udvartartási költségeket illetőleg tudjuk, miként azok három millió kétszázötvenezer forintról emeltettek föl négy millió hatszázötvenezer frtra, azon reményben, hogy Magyarország polgárai képesek lesznek ezen felemelt összeg fizetésére is. Miután azonban az 1867. évi közösügyes kiegyezkedés alkalmával elvállalt osztrák államadósságok, melyek Magyarországot jogosan soha se terhelhették volna, s a közösügyes kiegyeszkedésből keletkezett hátrányok a nemzetet a végelszegényedés szélére taszitották, fizetésképtelenné tették, nekünk, a nép képviselőinek elengedhetetlen kötelességünk, mindent elkövetni arra nézve, hogy hazánk lakosait megmentsük a végpusztulástól, hogy az elviselhetlenné vált magas adóterheket lejebb szállitsuk. E czélból azon inditványt van szerencsém a tisztelt képviselőház elejébe terjeszteni, hogy a kormány utasittassék király Ő felségénél eszközlésére annak, miként az udvartartási költségekből egy millió forintot a nemzet rendelkezése alá vissza bocsátani kegyeskedjék. En szeretem hinni, miszerint az uralkodó, ha a kormány által kellőleg leend értesitve a hazában létező inségről s nyomorról, s ha tudomására hozatik Ő felségének azon körülmény, hogy a nagy adók a nép egy részénél az ingóságokat már felemésztvén, a fekvő birtokok is árverelés alá kerülnek az adókért, Ő felsége le fog mondani az egy millió forint igénybe vételéről. Ajánlom inditványomat a képviselő urak pártfogolásába.

— **VIDÉKI HIREK. Solykőn** (Bihar m.) egy száz éves férfi nősült meg másodszor. Első nejével 75 évig élt. **A beszterczе-bányai** háziipar javára rendezett sorsjáték 118 frtot jövedelmezett. **Az ivánkai** erdőben hajtóvadászat tartatott, mely alkalomból négy hajtó lövetett meg. **Sófalván** egy adószedő a malomban őrölvén a zsilip melletti fapohárból inni akart, de elcsuszva, a zsilip kerekek alá esett s porrá töretett. — **A szt. györgyi** Mikó-tanoda gr. Mikó Imre nevét emlék lap által is megfogja őrökittetni. **Légrádon** földrengés volt nov. 30-án. **A pozsonyi** jogakademiai kör kibocsátá a török sebesültek javára gyüjtést eszközlendő iveit.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselő ház ülése decz 1.

Tisza Kálmán ma meginterpellátatta magát a képviselőházban, s ezt főleg oportunitási szempontból tevé, miután tudva levő dolog volt, hogy a független szabadelvűek készülnek interpellátióra, pedig nem akarta magát megelőztetni. Az interpellátiónak ugyan volt értelme, a bankkérdés jelen stadiumáról már értesitette a szabadelvü clubbot, s illő dolog, hogy erről a törvényhozás is értesittessék.

De az inperpellatióra adott válaszban nem találtak megnyugvást csak azok, kiknek szavazatára a kormány mindig számithat. A dissidensek ülve maradtak a szavazásnál.

Különben a ház az igazságügyminisztérium költségvetését tárgyalta, mely alkalommal Helfi, Hegyessy és Simonffay szóltak pártunk részéről.

Szinészet.

— Szombaton, deczember 2-án szinre került egy uj operette, czime „Fatinicza“ Magyar szinpadon itt először.

Ez operette számtalanszor adatott Bécsben és Pesten, utóbbi helyen is csak a német szinházban, s minél többször adatott, annál nagyobb közönsége volt, mert zenéje — melyet Souppe irt, oly szép, oly megragadó, oly vonzó.

Nagyon természetes, hogy egy operette mindenkor csak ugy teszi meg hatását a közönségnél, ha a szép zene mellett 1-ször az operette szövege mulattató, másodszor a kiállitás és berendezés teljesen kielégitő és harmadszor, ha legalább a főszerepek ügyes kezekben vannak. E kellékek nélkül a zene szépsége is sokat veszt.

Fatinitza előadása, a mint azt már eleve a főpróbánál észleltük, csakugyan egyike volt a legsikerültebbeknek. És a midőn első sorban Locsarek urat, szintársulatunk derék karmesterét kell megdicsérnünk, másodsorban az érdem mindenesetre a működő tagokat és Szatmári Károlyt, a darab ügybuzgó rendezőjét illeti. Ez előadás felől különben dicsérő véleményt, oly egyénektől hallottunk, kik az operettet a bécsi szinházban látták.

Pillanatra azt hittük, hogy nem is a debreczeni szinházban vagyunk, a nézőtér mindenütt oly zsufolva volt; tekintetünk megszokta

már a tátongó üres helyeket s nem csoda, hogy elszokott e látványtól s csalódásban ringatott. Felismerni véltük városunk ama lelkes közönségét, mely régenten annyira szivén viselte szinészetünk szent ügyét. Vajha e szokatlan látvány gyakorivá válnék!

Az egyes szereplőkről feleslegesnek tartjuk birálatot irni. Nyilvai Irma gyönyörü éneke, a két Szatmári kitünő játéka, Németh (szerkesztő.) Foltényi (pasa) és Enyvári Sarolta stb. mind számtalanszor tapsra ragadták a közönséget s teljes megelégedését érdemlék ki. — A szinházi diszmester Boránd, a jelmezek készitője Kalocsányi és a festő dicséretet érdemelnek.

Vasárnap, decz. 3-án adatott „Viola" népszinmü; a czimszerepet Temesváry játszotta, Peti czigányt Szatmári A. (Hahnelné) Violánét sok érzéssel adta, s szép játékával a darab hatását nem kis mérvben emelte. Foltényi, Gyöngyössy Etel és Demidor figyelmet érdemlő müködése elismerést érdemel. — Az előadásra középszámu közönség jelent meg.

UJDONSÁGOK.

* **A török** sebültek részére T. Kovács Jánosné urhölgy egy csomag tépést és sebkötőt; Kolláth Imréné egy csomag tépést ajándékoztak. Fogadják érte köszönetünket.

* **A városi bizottsági** közgyülésnek, mely folyó 1876. évi decz. hó 7-én tartatni fog, következő tárgyai lesznek: 1. Polgármesteri havi jelentés. 2. Ügyhátrány jegyzék. 3. Miniszteri leirat, melyszerint a lovak kivitele a vámterület összes határvonalaira nézve megtiltatik, a tanácsnak e tekintetben tett intézkedésével. 4. Ugyan az, mely szerint Igel János helybeli lakos a magyar honpolgárságot megnyerte. 5., a közigazgatási bizottság megkeresése az állandó népnevelési bizottság megválasztása iránt. 6., Ugyan az, mellyel ügyrendét beterjeszti. 7., A városi tiszti ügyész évnegyedes jelentése. 8., A városigazdák 187 1/2 évi és az árvapénztár 1875 évi felülvizgált számadásai felmentési véleménnyel. 9., Küldöttségi jelentés a tiszaszabályozó társulat védgátjaiban az idei árviz által okozott rongálásokról és az annak folytántett gátemelési munkálatokról. 10., Tanácsi előterjesztés a polgári faosztásási kules ujra átdolgozása tárgyában. 11, Ugyan az a tanköteles gyermekek összeirásának elrendeléséről. 15., Ugyan a kiszolgált altiszteknek mely állomásokra leendő alkalmazása tárgyában. 13., Ugyan az, Timár utczának légszesz lámpákkal való ellátása iránt. 15., Ugyan az a m. kir. honvéd tisztek özvegyei és árvái segélyezése czéljából alakult egylet részére adakazásra való felhivással. 16., Ugyen az, a török sebesültek részére segélygyüjtés engedélyezését kérő 2 rendbeli folyamodással. 17., Ugyan az, Vecsey Kornél ellenőrnek letiltott fizetése kiadatását kérő felfolyamodás tárgyában. 18. Ugyan az, Schlezák Venczelnek beltelke kétfelé szakithatását kérő beadványára vonatkozólag. 19. Bizottsági jelentés a közmunka ügyében. 20., Külső rőzsebiztosok választása. Debreczen 1876 deczenber 3-án.

* **A zenedei hangversenyek** tegnap vették kezdetüket. Következtetve abbó, hogy a mult évben minő kitüntető buzgalommal látogatta a zenekedvellő közönség zenedénk e pár délutáni órára kelleme mű élvezettel kecsegtető termeit, azt reméltük, hogy nagyobb versengéssel fognak a mükedvellő urak és hölgyek föllépni, mint azt a tegnapi megkezdő estén tapasztalnunk kellett. Vagy talán csak a kezdet, a megkezdés lassu, — s az uttörők sikerén óhajtnak fölbátorodni a következők? — hisszük, hogy ugy van, s reméljük, sőt hiteles forrásból lévén értesülve bitosithatjuk a közönséget, hogy a következő vasárnapra már is többen nyilvániták szándékukat a föllépésre. Különben ez este sem hagyta elégedetlenül a szép számmal összegyúlt közönséget eltávozni Márton Imre ur nagy routinnal eljátszott Bache Itudje; Vay gróf ur esárdása, sa 10 éves kis Thuold Hajnalka bámulatra ragadó ügyes hegedű játéka méltán tapsokra kelteték a hallgatóságott.

* **Bisothka István** tudatja, miszerint a szegedi kiállitáson szerepelt és kitüntetésben részesült gubájára még mindig tehetni 1 osztrák forintot. A guba a Király Mihály ur vendéglőjében van szemlére kitéve. — Ezt vegyék válaszul a vidéki tudakozók is.

* **A helybeli iparos ifjak önképző egylete** ösmerkedési társas estélye tegnap a „Bika" szálloda éttermében igen kedélyesen ment végbe. Ez estélyt az egylet rendes tagjai aláirási iven összegyüjtött közköltségből — nem pedig az egylet pénztára terhére — tartották. Mintegy 80 iparos segéd és egyleti alapitó s pártoló tag volt jelen. — Huber József egyleti elnök lelkesitő és buzditó szavai az egylet tagjait egyetértésre és testvériesülésre hivta fel, — mely után Szallár Ferencz, Borsi András, Markos Marczell, Vadon Sándor egyleti titkár s többen tartottak és mondtak talpraesett toasztokat, közben az egyleti dalkör s Oláh Józsi zenekara működtek közre s voltak egyes komoly és tréfás szavallatok, szóval ez estély igen jól folyt le. — De leginkább kedvező volt ez, az egylet érdekét véve, a menynyiben L. Nagy Bálint lelkes polgár, az egylet betegsegélyezése javára 100 forintot, az egylet alapitványi pénztára javára 25 forintot tett le — azonkivül Geréby Fülöp, Klimó Aurél, Liptai Sándor, Szanka Sándor, M. Lajos, ez alkalommal 25. frt fizetéssel egyleti alapitó tagok, — Dávid Mihály, — Szallár Ferencz, Tolnay János (Kovács) s többen 2 — 2 fttal pártoló ugy Voller József, Weichinger Károly és Haselmayer István 25 — 25 fttal alapitó tagok lettek, — végre egy névtelen az egylet betegsegélyzése javára 15. fttal járult. — Mely örvendetes eseményt azzal hozunk nyilvánosságra, hogy az iparos ifjak egylete érdekében ilyen estélyt többot ohajtunk.

* **A debreczéni** kir. kataszteri igazgatóság fájdalmas részvéttel tudatja kir: kataszteri felmérés vezető főmérnökének **Schimeun József** urnak élete 48-ik teljes oda adással teljesitett állam szolgálatának 25-ik évében Szombaton 1876 évi deczenber 2-ikán esti órakor szélhüdés folytán történt véletlen s gyászos elhunyát. A bóldogultnak földi részei f. hó 4-ikén d. u. 3 órakor fognak rom. kath. szertartás szerint a debreczeni róm. kath. sirkertben, örök nyugalomra tétetni, mely végtisztesség tételre az elhunyt kartársai, barátai — ösmerősei tisztelettel meghivatnak. Debreczen 1879 deczenber 3. kir. kataszteri igazgatóság.

* **A „Figyelő"** czimü irodalom történeti Közlöny decz. havi füzete a következő változatos tartalommal jelent meg: Molnár Anna, Abafi Lajostól; Latin irónkról, S. A. tól; Mátyás király történetéhez Ompolyi M. Ernőtől; Kovács József Csokonai költészeti tanitója. Kőváry Bélától; magyar egyházi irók. Hantz Gyulától; Jászberényi Pál éltéhez, Hellebran Árpád; Biharmegye végzése a magyar nyelv ügyében 1806 Höke Lipóttól; Kovásznai Sándor három levele b. Ráday Gedeonhoz, Dr. Kiss Arontól; Kazinczy Ferencz egy ismeretlen müve (b. Vay Miklóstól) Abafi Lajostól; Guzmics Izidor a tihanyi kéziratról, Lehoczky Tivadartól; Irodalom történeti repertorium, id. Szinnyei Józseftől. — Megküldetett egyuttal mint a Figyelő ezen számának melléklete Aigner Lajos csinosan kiállitott, rendszeres felosztásu könyvárjegyzéke is.

* **Pályázat.** Szabolcsmegyében kisváradi magyar tannyelvü állami elemi népiskolánál 400 frt évi fizetéssel, 100 frt lakbérrel és 100 frt vezértanitó pótlékkal rendszeresitett vezértanitói állomásra, továbbá 300 frt évi fizetéssel és 50 frt lakbérrel javadalmazott segédtanitói, és ugyancsak egy 300 frt évi fizetéssel, 50 frt lakbérrel rendszeresitett segédtanitónői állomásra pályázat hirdettetik. Vézértanitói, segéd fi- és segédtanitónői állomásokra képezdét végzett 6 osztályu elemi népiskola vezetésére képesitett okleveles tanitónőkön kivül, különösen a két utóbbi állomásra pályavégzett képezdei ifjak és nők is pályázhatnak, azon kötelezettséggel azonban, hogy a tanitói és tanitónők képesitési vizgát egy év alatt leteendik. Okmányaikkal kellően felszerelt s a nagyméltóságu közoktatási m. kir. miniszteriumhoz cimzett folyamodványaikat f. é. deczember hó 25-ig hozzám Debreczenbe küldjék be. Kelt Debreczenben, november 25. 1876. Kiss József szabolcsmegyei tanfelügyelő.

* **Lapunk** mai számához mellékelve veszik t. olvasóink, Ráth Mórnak hat nagy lapból álló uj könyvjegyzékét, mely a magyar irodalom legjelesebb müveit, többnyire rendkivül leszállitott áron tartalmazza. Különös figyelmet érdemelnek gazdag ünnepi és ajándékokra alkalmas művei. Ajánljuk a t. közönség figyelmébe.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

Bérlet. Szünet.

Kedden, 1876. deczember 5-én adatik:

FATINITZA.

Nagy operette 3 felvonásban.

Felelős szerkesztő:

TISZAI DÁNIEL.

HIRDETESEK.

Férfi ingek, lábravalók, nyakkendők és fuszzeklik.

Paplan és Matrácz gyári raktár.

Női ingek, háló réklik, szoknyák és kötények

MOLNÁR LUKÁTS

Debreczen.

Czegléd-utcza, takarék-pénztár mellett.

Az alant jegyzett árukra a helybeli és vidéki n. é. közönségnek becses figyelmét felhivom,

ugymint:

Férfi fehér chiffon ing 90, 1.10, 130, 1.60, 1 90, 2.20, 2.80 kr.

Férfi fehér chiffon ing himzett 1.80, 2.20, 2.75, 3.50, 4 frt

Férfi szines karton ing 90, 1.10, 1.30, 1.60, 1.90, 2.20, 2.80 kr.

Férfi szines creton ing 1.80, 2.20, 2.60, 3 frt.

Férfi angol oxford ing 2.20, 2.60, 3 frt.

Férfi lábravalók 65, 75, 90, 1.20, 1.60, 2 frt.

Női chiffon ing 1.10, 1.40, 1.80, 2.20, 2.60, 3 frt.

Női vászon ing 2.20, 2.70, 3.20, 4, 5 frt.

Női alsó szoknya 1.80, 2.20, 2.80, 3.20, 3.80, 4 frt.

Női alsó szoknya uszályos (sleppe) 250, 3.20, 380, 450, 5, 6 ft.

Női hálóréklik (Corsette) 1.10, 1.40, 180, 2.20, 280, 3, 360 kr.

Női nappali rékli (frisier Mantel) 3.80, 5, 6.20, 7.50, 9 frt.

Női chiffon alsó nadrág 1.15, 1.50, 1.90, 2.20, 2.70 kr.

Üzletemet a **téli és farsangi** idényre egészen ujólag berendezve ajánlom a n. é. közönség becses figyelmébe.

Tisztelettel

MOLNÁR LUKÁTS.

FRANCZIA VALFÜDZŐK (Miederek.) Darabja 60 krtól 7 frtig.

MENYASSZONYI KOSZORUK, FATYOLOK és VIRÁGOK.

Férfi és női szabók részére dus kellékek raktára.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

Divatárusnők részére virág, szallag és más czikkek nagyban és kicsinyben kapható.

264 szám.

ÁRJEGYZÉKE.

az „ISTVÁN" gőzmalom

készitményeinek

készpénz fizetés mellett.

Árak ausztriai értékben

költségmentesen

DEBRECZENBEN, KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL.

Ingyen zsákkal.

	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemü	27.—
„ szinte 30 kilós zacskóval	27.30
B. szinte apró szemü	27.—
„ szinte 30 kilós zacskóval	27.30
C. Dara középszerü	25.40
„ szinte 30 kilós zacskóval	25.70
0. Királyliszt	27.—
1. Lángliszt	26.—
2. Montliszt	25.—
3. Zsemlyeliszt különös	24.—
4. „ „	23.—
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendü	22.—
6. szinte 2-od „	20.—
7. Közép kenyérliszt 1-ső „	19.—
8. „ „ 2-od „	16.—
8½ Barna „ 1-ső „	13 40
9. „ „ 2-od „	11.80
10. Lábliszt	0.—
11. Finom korpa zsákkal	4.—
11. „ „ zsák nélkül	3.40
12. Durva korpa zsákkal	3 80
12. „ „ zsák nélkül	3.20
R. I. Rozsliszt 1-ső rendü	—.—
R. II. szinte 2-od „	—.—
R. III. szinte 3-ad „	—.—
R. IV. szinte 4-ed „	—.—
A. K. Árpakása 00	34.—
„ szinte 0	30.—
„ szinte 1	23.—
„ szinte 2	18.—
„ szinte 3	15.—
„ Árpadara 5	5.23
A. Árpa liszt 6	—.—

Debreczen, 1876. dec. 1

A zsákok sulytartalma. — teljsuly tisztasulynak véve

A. B. C. 0—10 számig	85 kilo.
11. 12.	60 „
R. I.—III. számig	85 „
R. IV. V.	50 „
A. K. 00—5 számig	50 „
Árpaliszt	85 „

II-od

Árverèsi hirdetmèny.

A debreczeni kir. törvszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhirré tétetik, miszerint Molnár Károlyné végrehajtatónak Balla Józsefné Varjasi Erzsébet végrehajtást szenvedő ellen 31 frt iránti végrehajtási ügyében lefoglalt, a debreczeni 4239. sz. telekjegyzőkönyvben A. I. alatt jegyzett mester utczai 1139. sor számu ház, 14 hold ondódi föld, — összesen 2500 frtra becsült ingatlan az 1876-ik évi deczember hó 11-ik napján délutáni 3 órakor, mint második határidőben a törvényszék árverési termében végrehajtó Mészáros László által megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt eladatni fog, u. m.

1. Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár; azonban ezen II-ik árverésen a fentkörülirt ingatlan becsáron alul is el fognak adatni.

2. Árverezni kivánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%, vagyis 250 frtot készpénzben, vagy ovadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

3. Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben, és pedig: az első részét az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó egy hónap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számitandó két hónap alatt, a harmadik részt ugyanazon naptól számitandó három hónap alatt, minden egyes vételári részlet után a birtokbalépés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt ezen kir. tvszéknél lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámittatni.

4-szer. Vevő köteles az épületeket a birtokbalépés napjával tüzkár ellen biztositani.

5-ször. Az árverés jogerőre emelkedésekor vevő a megvett ingatlan birtokába lép, ennélfogva a megvett ingatlan haszna és terhei ez időtől őt illetik.

6-szor. A tulajdonjog bekeblezése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból eszközöltetni.

Az átruházási költségek vevőt terhelik.

7-szer. A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenne, a megvett ingatlan az érdekelt felek bármelyikének kérelmére, a prts. 459. §-a értelmében vevő veszélyére és költségére, bánatpénzének elvesztése mellet, ujabb árverés alá bocsátatni és csupán egy határidőnek kitüzése mellett az előbbi becsáron alul is eladatni fog.

A feltételek többi része a kiküldött végrehajtónál megtekinthető.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. 1876. évi november hó 17-ik napján.

Becske Lajos, h. elnök. **Ferenczy Lajos**, aljegyző.

446 2—3

FRANCZIA MIEDER és VIRÁG RAKTAR.

Karácsonyi ajándéknak

legczélszerübb egy valódi

SINGER VARRÓGÉP

mely jósága, tartóssága, tökéletessége, egyszerüsége és csinossága miatt

felülmulja minden más varrógépeket.

Ezen kitünő gépek **részletfizetésre** is Debreczen és vidékére nézve egyedül nálam kaphatók.

Mély tisztelettel

Holvay Gyula.

MENYASSZONYI FATYOLOK.

GÉPRÉSZEL, és GÉPOLJAL.

KITÜNŐ MINŐSÉG ÜPAPLANOK és MATRÁCZOK.

12 hó alatt

5—6 frt havi részletfizetéssel, a t. közönségnek azon kedvező alkalom nyujtatik, hogy könnyü és kényelmes módon birtokába juthat a legelegánsabb és előnyösebb

CSALÁDI VARRÓGÉPNEK.

Bizományosa minden rendszerü varrógépeknek, öt évi jótállásra.

Vidékröli megrendelések és tudósitások azonnal eszközöltetnek.

Kitünő zongorák és planinó

bécsi és külföldi legliresebb gyárakból részletfizetés mellett is, — valamint kölcsön zongorák a legutányosabb áron, és elismert legnagyobb választékban kaphatók.

Átjátszott zongorák becserélés vagy javitás végett elfogadtatnak.

Mentze A. II.

varrógép és zongora első raktára, Debreczen, Széchenyi-utcza 1813.

449 2—12.

Értesités

a vidéki lakosokhoz.

Egy jó meleg téli felöltő, vagy egy utazó öltöny a legszigorubb időszakban is szükséges. A legjobban s legolcsóbban lehet most vásárolni **Bécsben**, a „**római császárhoz**" czimzett férfi ruharaktárban, Wieden, Hauptstrasse Nr. 11. (előbb Keller és Alt) a hol vattával béllelt csinos téli felöltőt 18 frtért, egy erdélyi utazó bundát 36 frtért, egy utazó-gubát stiriai kelméből 12 frtért és egy vadászfelöltöt 8 frtért venni lehet. Minták kivánatra ingyen küldetnek. — A nem alkalmas öltöny szivesen visszacseréltetik.

Adolf Welisch,

Bécs, Wieden, Hauptstrasse Nr. 11. a „római császárhoz."

396. 7—12

Alkalmi vétel.

30 frt egy Lefacheux, 50 frt Lancaster, vagy frt 18.50-ért párbajtőrök, vadászfegyverek, Lefacheux vagy Lancaster töltények, minden nagyságnak 100 vagy 1000 számra.

16 frt Fibert szobafegyver 10 kráter, madárrőtétel 1 forint 50 krajcár.

15—25 frt jó dzsuzbéli kanon puska 5 frt, kengyelvas 2.50, hevender 2.20, szarazdó 3.— kovagombor 1.50—4 frtig.

1 frt **50** kr. Biberon pom szoptató üveg, egy ezüstös mükedésű ujtalálmány.

2—25 frt egy revolver bárom nagyságnak, 25 db fakó töltény 65, 75, 90 kr.

3—34 frt bőrtárcák, kávés, egyhenemd utikészletek 1.50—15 fr ig.

7.50, 8.—, 8.50, 9.50, 10.—50 frtig egy gummi csökpeny jó minőségü, barna, kék oldalt vízhatlan.

38 42 46 50

Gummi czikkek szélfelenig kaucsuk; legyezők, alfiserek, felcipők stb. 10 mérésben.

2 4 6 8

Országos fóraktára a vas-, fém- és fegyverkereskedésben Budapesten, Dorotheagasse 12. szám alatt.

7.—, 10.—, 12.—, 14.50, 17 forint. dr. Payr féle fluoria szapadás, a legtisztabb, legkellemesebb szájvizek, a legjobb fogpor, gyönyörü szagu szájlakarat, a legjobb fogfehérítő szer, a legjobb szájszelep, a legjobb fogfájás ellen, a legjobb fogtisztitó szer, a legjobb fogfájás ellen, a legjobb fogtisztitó szer, a legjobb fogfájás ellen, a legjobb fogtisztitó szer